A°. 1856. N°. 235.

Opregte *Maandagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 6 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs, ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 1 October.

De Regering heeft hare instructien gegeven aan den gezant *von Martini*, voor diens vertrek naar Napels, en tevens eene gelijkluidende nota gezonden aan hare gezanten te Londen en te Parijs, in welke zij zich verklaart tegen elke gewapende tusschenkomst in de napelsche aangelegenheden, en nadrukkelijk verlangt, dat de beslissing van dat onderwerp zal worden overgelaten aan de Conferentie, welke weldra te Parijs zal vergaderen. — De Keizer zal zich eerlang begeven naar Triest en van daar naar Milaan, vergezeld door twee ministers en eenige geheim-raden.

BERLIJN, 2 October.

Eergisteren heeft de Koningin Potsdam verlaten en de reis naar Augsburg aangenomen. Het in de laatstgenoemde stad uitkomende, door geheel Europa met roem bekende dagblad is dezer dagen in Pruissen verboden, op last van den minister van Binnenlandsche Zaken en naar aanleiding der wet van 12 Mei 1851, betreffende de drukpers-aangelegenheden. De grond voor dezen strengen maatregel moet worden gezocht in de laatste correspondentie-artikelen uit Berlijn, in dat dagblad opgenomen, in welke de binnenlandsche pruissische administratie zeer ongunstig wordt beoordeeld. Reeds bij herhaling waren door de stedelijke politie enkele nummers van de *Augsburgsche Zeitung*, bij wijze van waarschuwing, in beslag genomen, zonder dat zulks aanleiding had gegeven tot eene wijziging van den geest der bovengenoemde correspondentie-artikelen.

PARIJS, 2 October.

In de dagbladen wordt aangemerkt, dat het tot dusver bijna alleen de spaansche geestelijkheid is geweest, die de meeste voordeelen heeft genoten van de laatste wijziging van den algemeenen staatkundigen toestand van Spanje. Reeds is de verkoop der geestelijke goederen onbepaald geschorst, en thans vindt men in het officiële spaansche dagblad ook een besluit der spaansche Koningin, waarbij, naar aanleiding der bepalingen van het concordaat, het begeven van hooge kerkelijke waardigheden en bedieningen in hoofd- en andere kerken wordt opgedragen aan de Kroon, die zich daarbij zal moeten houden aan eene candidaten-lijst, opgemaakt door de zoogenaamde Kamer van het koninklijke patronaat. De spaansche Regering verklaart onbewimpeld, dat zij tot dit besluit is overgegaan, om aan de geestelijkheid haren alouden luister terugtegeven en haar *zoo verzwakt gezag* weder op hechte grondslagen te verzekeren.

Inmiddels leest men in bijzondere correspondentien uit Madrid, de dagteekening voerende van 28 September, dat Keizer *Napoleon* een zeer uitvoerigen brief heeft geschreven aan Koningin *Isabella*, in welken hij haar ten ernstigste heeft aangespoord, om stil te staan op den weg der reactie; — om het tegenwoordige Kabinet in stand te houden, en den constitutionelen vorm, als den meest geschikten voor Spanje, ongeschonden te bewaren. De Keizer geeft aan H. M. den raad om ten spoedigste den Senaat en de Cortes optcroepen en vooral aan de beide Kamers geheele vrijheid van beraadslaging te laten, ten einde alles te vermijden, 't welk zou kunnen strekken tot het weder-invoeren van het despotieke regerings-stelsel, waardoor het ministerie *Sartorius* zich zoo zeer heeft gekenmerkt. Daarbij heeft, naar men meldt, Keizer *Napoleon* zich ook uitgelaten over vraagstukken van ondergeschikten aard, en de Koningin gewaarschuwd tegen den noodlottigen invloed, welke door eenige leden der hooge geestelijkheid welligt kon worden uitgeoefend. Voor 't overige heeft de Keizer zich op eene zeer vleijende wijze uitgelaten over de ministers *Rios-Rosas* en *O'Donnell*; met welken laatsten H. M., na ontvangst van dien brief, een onderhoud heeft gehad, 't welk niet minder dan drie uren heeft geduurd.

Ingeval werkelijk eene zoodanige verklaring van den franschen Keizer bestaat, welke, volgens die correspondentie, niet in twijfel kan worden getrokken, is het niet te verwachten, dat, vooreerst ten minste, de teugels van het bewind aan den maarschalk *Narvaez* weder zullen worden toevertrouwd.

— Heden namiddag te vijf ure zijn de Keizer, de Keizerin en de Keizerlijke Prins in volkomen welstand teruggekomen op het paleis van Saint-Cloud. De vorstelijke personen zijn, naar men verneemt, bij uitstek goed ontvangen geworden, zoowel hier ter stede, als eenige dagen geleden door de overheden en de bevolking der stad Bordeaux. Sommigen hadden verwacht, dat de Keizer zich in de laatstgenoemde stad openlijk over de staatkundige aangelegenheden zou hebben verklaard, vooral ook omdat het Bordeaux is geweest, waar hij het beginsel: „Het Keizerrijk is de vrede" heeft verkondigd; doch het blijkt niet, dat zulks het geval is geweest. Vóór de komst van Z. M. heeft het stedelijk bestuur van Bordeaux de volksmenigte aangespoord om met blijken van liefde en aanhankelijkheid te bejegenen den grondlegger van het nieuwe Keizerrijk, die weder een bezoek zou brengen aan de stad, welke als de wieg en bakermat van hetzelve kon worden beschouwd.

— De admiraal *Tréhouart*, de bevelhebber van het eskader te Toulon, is, zoo men verzekert, naar deze hoofdstad ontboden. Hieruit wil men welligt niet ten onregte afleiden, dat, vooreerst ten minste, dat eskader de reede van Toulon niet zal verlaten.

— Het blijkt thans met genoegzame zekerheid, dat reeds voor veertien dagen de bekende russische circulaire door den heer *von Brunnow* aan graaf *Walewski* is medegedeeld; — dat de russische staatsman den franschen minister heeft doen opmerken, dat die circulaire uitsluitend bestemd was voor de russische in het buitenland gevestigde agenten. Graaf *Walewski* moet dan ook in de uitdrukkingen, waarvan vorst *Gortschakoff* zich heeft bediend, niet het minste bezwaar hebben gevonden.

— Oostenrijk blijft steeds de vorstendommen bezet houden, 't welk vooral thans, nu Turkije geheel door de Franschen en Engelschen is ontruimd, niet weinig begint te mishagen. Denkelijk zal deze aangelegenheid in de Conferentie, welke eerlang hier ter stede weder zal bijeenkomen, aanleiding geven tot ernstige vertoogen van de zijde der westelijke mogendheden.

— Over Triest zijn alhier telegrafische depeches ontvangen uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van 27 September. Destijds had eene langdurige conferentie plaats gehad tusschen den heer *Thouvenel* en lord *Redcliffe*, de fransche en engelsche gezanten, en *Reschid-bassa*, in welke over de aangelegenheden der Donau-vorstendommen was beraadslaagd. — *Omer-bassa* was op pensioen gesteld. Hij was daardoor feitelijk uitgesloten uit het gevolg des Sultans, en had zich in eene kleine gemeente ten platten lande teruggetrokken.

De laatste te Triest uit Athene ontvangen berigten waren van 28 September. Koning *Otto* werd tegen het einde van October in die hoofdstad teruggewacht.

— Naar luid eener telegrafische depeche uit Madrid van gisteren had de aangekondigde groote wapenschouwing over de troepen, de bezetting der hoofdstad uitmakende, plaats gehad, in tegenwoordigheid van HH. MM. de Koningin en haren koninklijken gemaal.

— Over het algemeen is men heden minder bekommerd over de wending, welke de zaken, wat Napels aangaat, zullen kunnen nemen. Niet alleen wordt de admiraal *Tréhouart* hier verwacht, maar heeft ook de bemanning van het eskader verlof erlangd om zich weder aan wal te begeven.

— De heer *Louis Veuillot* vestigt heden in het door hem bestuurde ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* weder de aandacht op den thans hier te lande gevoerd wordenden clericalen strijd, door ter kennis van het algemeen te brengen, dat hij zich voorstelt, al de ten aanzien van het genoemde orgaan afgelegde gunstige getuigenissen, vereenigd in één boekdeel, uittegeven, zoodra het tegen het boekje, getiteld: „Het dagblad *l'Univers* door zich zelven veroordeeld" ingestelde regtsgeding zal zijn afgeloopen.

Daarna zegt de heer *Veuillot*, dat hem voortdurend uit het buitenland verklaringen geworden van kerkvoogden, die zich verpligt achten, hun zegel te hechten aan de wijze, waarop door het dagblad *l'Univers* de regten en de belangen der katholieke Kerk worden verdedigd. Ten blijke daarvan, deelt hij uittreksels mede van brieven, welke hem zijn gezonden door den aartsbisschop van Smyrna, den apostolischen vicaris *ad interim* te Konstantinopel, door de bisschoppen van Londen in West-Canada, van Waterford in Ierland, van St. Hyacinthus in Canada en van Nieuw-York in de Vereenigde Staten. Hij acht zich evenwel verpligt, om, uit liefde voor de waarheid, zijne tegenstanders te verblijden met het berigt, dat over 't algemeen in Duitschland het dagblad *l'Univers* niet genoegzaam wordt gewaardeerd, en dat, onder anderen, het te Munchen uitkomende clericale hoofdorgaan, 't welk uitsluitend schijnt afgegaan op de getuigenissen van de heeren *de Falloux*, *de Montalembert* en diens medestanders, zich over dat dagblad uitlaten op eene wijze, die blijken oplevert van de verwonderlijke onkunde der bestuurders van dat beijersche dagblad.

In het dagblad *l'Univers* wordt ernstig geklaagd over de wijze, waarop steeds het kerkelijke leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis door de tegenstanders der katholieke Kerk wordt bestreden. Onder anderen wordt te dezer zake de aandacht gevestigd op de bisschoppen der dusgenaamde Jansenisten in Nederland die „zich aan de ketters en godslasteraars aansluitende, tegen de afkondiging van dat leerstuk openlijk hebben geprotesteerd."

Voorts wordt in *l'Univers* het laatste mandament van den belgischen bisschop van Brugge overgenomen en beoordeeld in een breedvoerig betoog, waarin door de bestuurderen van dat blad de beginselen worden uitecngezet, welke uit het oogpunt der katholieke Kerk, in zaken van openbaar onderwijs allerwegen in toepassing behooren te worden gebragt, en die vooral thans behartiging verdienen „nu overal de katholieken en de goddeloozen, hunne vijanden, tegen elkander overstaan; nu overal de dienaren Gods voet voor voet het onderwijs en de leiding der jeugd aan de dienaren van Satan moeten betwisten."

De bestuurderen van *l'Univers* laten het zeer sterk uitkomen, dat geheel de wereld, en dat wel met het volste regt, de oogen op Belgie gevestigd houdt, waar edele kerkvoogden zoo manmoedig ter verdediging der heiligste belangen in het strijdperk zijn getreden; waar eene Constitutie wordt gevonden, die godsdienstige gelijkheid als hoofdbeginsel heeft aangenomen, waardoor feitelijk het katholicismus schijnt te zijn uitgesloten. Volgens *l'Univers* is deze toestand onhoudbaar, omdat zij aanleiding moet geven tot eeuwigdurenden strijd en alzoo niet overeenkomstig is met de regeling van elke welgeordende maatschappij, die in de eerste plaats de strekking moet hebben om aan de bevolking vrede en rust te verzekeren.

Met 1°. October is het formaat van het dagblad *l'Univers*, zonder dat het eenige prijsverhooging heeft ondergaan, aanmerkelijk vergroot.

LONDEN, 2 October ('s avonds.)

Aan de *Times* wordt uit Parijs gemeld, dat de circulaire van den russischen staats-kanselier, waarover in de laatste dagen reeds zoo veel gesproken is, eergisteren door den baron *v. Brunnow* aan den franschen minister van Buitenlandsche Zaken is voorgelezen, maar dat, zoo ver bekend was, geen afschrift van dat stuk aan den minister overhandigd, noch door hem gevraagd is. Als 't ware om te toonen, dat het publiek al te veel gewigt aan die circulaire hechtte, hadden de genoemde diplomaten in hunne zamenkomst eerst over verscheidene andere zaken, en op 't laatst over dat stuk gehandeld. Door degenen, die beweerden, dat de circulaire ten onregte zoo veel indruk maakte, werd veel gehecht aan de omstandigheid, dat zij den franschen minister slechts voorgelezen, en niet bij afschrift overhandigd was, en wijders opgemerkt, dat het stuk alleen moest dienen om de russische diplomatieke agenten intelichten, omtrent de staatkunde van Rusland, en geenszins om aan andere mogendheden dienaangaande eene mededeeling te doen. — Deze bedenkingen vonden echter in de staatkundige kringen te Parijs zeer weinig bijval, en daar beschouwde men de circulaire wel degelijk als een zeer gewigtig stuk, 't welk allezins behoorde te dienen om de overige mogendheden, in 't bijzonder de westersche, aantesporen tot waakzaamheid ten opzigte van Rusland.

— De Weener berigtgever van de *Times* meldt, onder dagteekening van 28 September, dat de betrekkingen tusschen de Kabinetten van Weenen en van Petersburg nog van een zeer koelen aard blijven, en dat, ofschoon de beide monarchen eene toenadering schijnen te wenschen, deze nog geenszins heeft plaats gehad. — Diezelfde berigtgever meldt ook, dat Oostenrijk, hetwelk thans eene krijgsmagt van 14,000 man in Wallachije en Moldavie heeft, ongezind blijft om die vorstendommen te ontruimen voor dat het geschil over de grensscheiding van Bessarabie met Rusland geheel afgedaan is. Men voegt er bij, dat noch Turkije, noch Engeland en Frankrijk zich tegen het tijdelijk verblijf der Oostenrijkers in de genoemde landen verzetten, maar dat het te betreuren is, dat het geschil over de grensscheiding, en ten gevolge daarvan het bezet houden der vorstendommen zoo lang duurt, omdat, gedurende het verblijf der vreemde troepen, de Divans, welke over de toekomstige regeling van het bestuur gehoord moeten worden, niet bijeengeroepen kunnen worden, en gevolgelijk de organisatie van die landen vertraagd wordt.

— Het linieschip *Exmouth* (90 st.) zou heden van Plymouth naar Cadix stevenen.

— De vroeger opgegevene vermindering van het britsche leger is, zoo als onlangs werd aangekondigd, den 1sten dezer in werking gekomen.

— Sommigen hadden verwacht, dat de bestuurders der Eng. Bank, die gisteren in eene buitengewone vergadering tot eene verhooging van het minimum van het disconto besloten hebben, heden op nieuw eene verhooging zouden bepalen, maar dit is niet gebeurd. Het disconto is hier nu nog 1 pc. lager dan te Parijs. — Ofschoon de vraag naar geld heden nog zeer levendig was, scheen echter de stemming der markt iets gunstiger te zijn. De prijzen der fondsen waren beter; de 3 pc. gecons. resc. 93⅜ à ½.

BRUSSEL, 3 October.

Het gemeente-bestuur der stad Aalst, in de provincie Oost-Vlaanderen, heeft, op het voorbeeld van den gendschen stedelijken Raad, thans mede geprotesteerd tegen het mandament van den bisschop *Delebecque*, wat de inrigtingen van middelbaar onderwijs aangaat. In de verklaring van den Raad van Aalst komt woordelijk voor, dat de aanhalingen van den pastoralen brief, wat de middelbare school dier stad betreft, strijdig met de waarheid zijn en van allen grond ontbloot; — dat op die school zelfs godsdienstig onderwijs wordt gegeven naar aanleiding van den katechismus van Mechelen; — dat alzoo de Raad zich geregtigd acht om de ouders tot gerustheid aantesporen en wenscht, dat zij vertrouwen zullen blijven stellen in het personeel, 't welk met het geven van onderwijs in die school is belast en in de ambtenaren, aan welke het uitoefenen van toezigt op dat onderwijs is opgedragen.

Volgens het liberale te Gend uitkomende dagblad is het getal jongelieden, die voor de middelbare school en het Atheneum dier stad zijn aangegeven, dit jaar veel grooter, dan in het vorige.

De dagbladen der stad Mons melden, dat weldra ook een mandament van den bisschop van Doornik zal worden uitgevaardigd, 't welk hoofdzakelijk tegen de universiteit van Luik zal zijn gerigt.

In de gematigd-liberale bladen wordt de aandacht gevestigd op eene vroeger door graaf *Vilain XIV* afgelegde verklaring, waardoor deze bewindsman, wat de aangelegenheden van het onderwijs aangaat, thans zeer is gebonden. In zijn mandament heeft de bisschop van Gend zich beklaagd over de bibliotheek der gendsche letterkundige Maatschappij, waarin boeken worden gevonden, die op den *index* zijn geplaatst. In der tijd heeft de pausselijke Regering onder de verbodene boeken ook opgenomen de geschiedkundige werken van den heer *Augustin Thierry*. Graaf *Vilain*, die, zelfs volgens het oordeel der liberalen, zeer bevoegd is om de zedelijke, wijsgerige of wetenschappelijke strekking van eenig boekwerk te waarderen, heeft niet geaarzeld om, in zijne betrekking als minister, bij het overlijden van den heer *Thierry*, den Koning voortestellen om, namens de belgische Regering, de nagedachtenis van den schrijver te huldigen, door aan diens broeder, als zijnen ijverigen, in denzelfden geest werkza-

men medearbeider, het ridderkruis van den overledene optedragen. Bij die gelegenheid heeft graaf *Vilain* bepaaldelijk verklaard: „dat het Hof te Rome weinig op heeft met de geschiedenis en even gaarne een gedeelte derzelve zou uitwisschen, als het fransche Bewind van 2 December redenen heeft gehad om de dagbladen, de mededeelingen van vóór dien dag plaats gehad hebbende nieuwere feiten behelzende, te verbieden."

Het aantal personen, die overtuigd zijn, dat de ministerr *Vilain* en *de Decker* niet aan het Bewind zullen kunnen blijven, wordt inmiddels dagelijks grooter.

's GRAVENHAGE, 3 October.

Het verslag van de commissie over de adressen, wegens het aftappen van water op de Maas, strekt tot het verzenden van hetzelve aan de ministers van Buitenl. en van Binnenlandsche Zaken. De heer *Thorbecke* heeft zich in de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van gisteren geenszins tegen deze conclusie verklaard, maar heeft 'er prijs op gesteld om zich, ter zake van de wijze, op welke deze aangelegenheden door den vorigen minister van Buitenl. Zaken waren voorgesteld, te verdedigen. Hij is daartoe in eene breede ontwikkeling van het gebeurde getreden. Ten slotte heeft hij aangemerkt, dat, daargelaten, wat sedert 1851 omtrent deze zaak gedaan of niet gedaan is, het onderzoek van de nadeelen, over welke men zich, ten aanzien van den waterstand op de Maas en van de scheepvaart in de Z.-Willemsvaart, beklaagt, naar zijn inzien, niet aan eene gemengde commissie behoorde te zijn opgedragen, en niet voor dat de nederlandsche Regering, ten gevolge van eigen onderzoek, zich van den waren staat van zaken had verzekerd.

De heer *Meylink* heeft op het belang der zaak gewezen; de heeren *Rochussen* en *Strens* insgelijks. De heer *Rochussen* heeft gewaagd van het tractaat van 1842 en de daaruit voortvloeijende verpligtingen, en heeft verlangd te weten, in hoe verre daaraan is voldaan.

Z. E. de minister van Buitenl. Zaken heeft te kennen gegeven, dat hij zich onverpligt rekent om op het verledene terug te komen, maar de zaak zal toelichten van het standpunt, waarop hij dezelve heeft gevonden, en heeft alzoo berigt, dat 'er werkelijk eene gemengde commissie voor het onderzoek van deze aangelegenheid is benoemd; dat de leden reeds van denkbeelden hebben gewisseld, maar dat het verslag nog niet is opgemaakt, en dat het voorzigtig is, dit aftewachten, alvorens tot verdere mededeeling overtegaan. Z. E. heeft echter, ten aanzien van twee bezwaren eenige inlichting gegeven, en wel 1° omtrent het overtollige, naar Noord-Braband afvloeijende water, en 2° nopens het kanaal naar Antwerpen. Omtrent het eerste heeft hij berigt, dat Belgie een zijkanaal zal aanleggen om het overtollige water optevangen en dat dit bezwaar daarmede zal zijn uit den weg genomen, en ten aanzien van het tweede heeft hij medegedeeld, dat er geene spraak is om dat kanaal tot irrigatie te bezigen, maar wel voor de scheepvaart, en dat het alsdan niet meer water behoeft, dan voor de schutsluizen wordt gevorderd.

De Kamer heeft tot de voorgestelde verzending van het verslag besloten.

's GRAVENHAGE, 4 October.

Bij de memorie van toelichting, bij het ontwerp van het *tiende* hoofdstuk der begrooting gevoegd, doet Z. E. de minister van Oorlog opmerken, dat de werving in 1855 zeer ongunstig is geweest; dat in dat jaar een grooter te kort van manschap heeft bestaan, dan waarop was gerekend, en dat zulks uit den aard der zaak aanleiding heeft gegeven tot overschotten op verschillende artikelen.

Hoe gaarne men ook de militiens bij de troepen te voet langer dan zes maanden onder de wapenen zoude wenschen te houden, 't welk in het belang van de oefening van deze klasse van militairen, en derhalve voor de verdediging des Rijks zoo nuttig zoude zijn, heeft men gemeend nog niet daartoe te kunnen overgaan, vermits daaraan grootere uitgaven zouden zijn verbonden, en bij de aanhoudende duurte der levensmiddelen de verhooging van de soldij van 2 cents aan de militairen, die niet meer dan 25 cents genieten, ook nog voor 1857 zal dienen te worden verstrekt.

Z. E. verlangt *f* 10,000 voor de bespoediging der uitgaaf van de groote topografische kaart des lands, de naauwkeurigste, die bestaat, en waarvan tot dus verre met de meeste inspanning niet meer dan 15 bladen van de 62 zijn openbaar gemaakt. Z. E. verlangt dit werk binnen zes jaren tot stand te brengen, en vermeent ook, dat de kosten, door den verkoop der kaarten, weder in de schatkist zullen terugvloeijen.

De minister stelt eene verhooging voor van de soldij der manschap van de marechaussée, als het eenige middel om den ongunstigen invloed, welken de duurte der levensmiddelen op dit zoo belangrijke, als nuttige wapen heeft uitgeoefend, tegentegaan.

Hoewel het bedrag der pensioenen met *f* 13,000 is vermeerderd, heeft men de raming voor dat artikel niet hooger dan voor 1856 gesteld, vermits alles schijnt aanteduiden, dat het versterf eer toe, dan afneemt, en ten slotte doet de minister opmerken, dat, hoezeer het belang van de dienst in sommige opzigten verhooging heeft gevorderd, het eind-cijfer van dit hoofdstuk, in vergelijking met dat van 1856, eene vermindering van *f* 75,000 heeft ondergaan.

Bij de raming van de behoeften voor de genie, wordt o. a. voor nieuwe werken aan den Helder en de Hollandsche-linie een bedrag van *f* 120,000 verlangd; — voor Groningen *f* 20,000.

— Het *elfde* hoofdstuk, het departement van Kolonien, bedraagt voor 1857 *f* 124,026. Daarvoor is voor 1856 verleend *f* 115,734, en voor 1855 verteerd *f* 114,547.

Z. E. de minister heeft kortelijk de voorgestelde verhooging toegelicht, met verwijzing op eene vermeerdering van belangrijke werkzaamheden.

— Het *twaalfde* hoofdstuk, de onvoorziene uitgaven, bedraagt, even als de vorige, *f* 100,000.

— Bij de voordragt, wegens de middelen, geheel en al overeenkomende met de thans bestaande, heeft Z. E. de minister van Financien eene memorie gevoegd, tot toelichting van de raming der opbrengst gedurende het dienstjaar van 1857. Deze raming beloopt voor de Rijksmiddelen *f* 57,484,421; — en alzoo, met de bijdrage uit de o. i. baten voor renten van *f* 9,800,000, de buitengewone bijdrage voor de Marine van *f* 800,000, en het vermoedelijk batig slot van de o. i. middelen van *f* 4,700,000, te zamen *f* 15,300,000; — in alles *f* 72,784,421.

De opbrengst van de o. i. producten wordt berekend op *f* 38,000,000; — de uitgaven op *f* 22,400,000, en alzoo het vermoedelijk overschot op *f* 16,000,00.

— De Afdeelingen der Tweede Kamer zullen nu eerlang een begin maken met het onderzoek der staatsbegrooting.

— Z. K. H. Prins *Frederik* zal Kronstadt aan boord van een nederlandsch stoomschip verlaten. De genoemde Vorst wordt den 9den in Berlijn en den 17den in deze hofstad gewacht.

HAARLEM, 4 October.

De heer *v. Hubner* is te Weenen aangekomen, zonder bevredigende berigten, nopens de gezindheid van den Koning van Napels, mede te brengen. De napelsche gezant volhardde bij zijn verzoek om te worden ontslagen.

Het deensche ministerie is weder bijeengebragt; de heer *v. Scheel* behoudt de duitsche vorstendommen, alleen de heer *Bang* treedt af.

In de jongste berigten uit Marseille wordt gemeld, dat het vertrek van de naar de golf van Napels bestemde oorlogschepen vooreerst is uitgesteld. Zij zullen ten getale van vier linieschepen en twee stoomschepen ter reede verblijven.

De *Carmel* had berigt uit Konstantinopel van den 24sten September aangebragt, houdende, dat met de Montenegrijnen een wapenstilstand zou zijn gesloten.

Op de hoogte van Varna had een zware storm gewoed, waardoor groote schade was te weeggebragt.

— Uit de Javasche-couranten, tot den 9den Augustus, blijkt, dat op de westkust van Borneo, in den nacht van 11 op 12 Junij, te Loemar, eene afdeeling van 50 man troepen, door een groot gedeelte der bevolking verraderlijk is aangetast, waarbij de luitenant *Mekern* is gesneuveld. De sergeant *Bos* heeft de manschap verzameld en de vijanden afgeslagen, die inmiddels de bazaar in brand hadden gestoken. Van 22 Chinezen, die deel hadden genomen aan den opstand, waren elf op de plaats zelf opgehangen en de overige naar Java gezonden. De rust was niet verder gestoord. Aan de wegen werd voortdurend gearbeid, waartoe de bevolking naar behooren opkwam.

In eene dezer dagen te Amsterdam gehoudene vergadering van handelaren, commissionairs en makelaars in fondsen is bij acclamatie besloten, op het voorbeeld van andere belangrijke handels-plaatsen, daar ter stede een committé te vestigen, bestemd om te waken over den handel in fondsen en de belangen der fondsen-houders te behartigen. De taak van dit committé zou, zoo als voorloopig gemeld wordt, voornamelijk bestaan: 1° in het bezorgen en handhaven van een volledig en doeltreffend reglement voor den handel in fondsen en hunne prijs-notering, waarbij bedriegelijke fondsen zullen worden afgewezen en uitgesloten; 2° het beslissen van kwestien in zaken van fondsen-handel; 3° het behartigen en voorstaan der belangen van fondsen-houders, zoo binnen- als buitenlands bij betrokken gouvernementen of administratien.

— Over den Rijnspoorweg zijn gedurende de maand September vervoerd 78127 personen; is daarvoor ontvangen *f* 110,884; voor goederen *f* 25,050; — te zamen *f* 135,934.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 4 October. Den 3den dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Graaf van Rechteren* en *Gouv. van Ewijck*, beide van Hull; *Polarstern*, Engel en *Catharina Freerkina*, Loorbach, beide van Archangel; *Familien*, Otterbeek, Nerva; *Harmonie*, Nielsen, *Apollo*, Nickelsen, *Chelone*, Ulenberg, *Carl Johann*, Johannsen, *Medborgeren*, Sörensen, *Camilla*, Christensen, *Moïsen*, Paulsen, *Godt Haab*, Balthersen, *Providentia Arend*, Agerup, *Jenny*, Torbeck en *Amsterdam Packet*, Thiis, alle 11 van Noorwegen. Gisteren nog: de ned. oorl. brik ZEEHOND, kapt. luit. van Vreeland, Noordzee; en uitgezeild: de stoomb. *Diana* en *Aurora*, beide naar Londen; *Niessina*, Gruppelaar en *Nautilus*, Wroe, beide naar Newcastle; *Norton*, Graham, *Argonaut*, Robertson, *William*, Scott en *Ann Proud*, Purdy, alle 4 naar Sunderland; *Minx*, Kidd, Hull; *Australie*, Strömberg, Gothenburg; *Vennerne*, Klock, Noorwegen. Wind z. - z. z. w.

Den 3den dezer in Helvoet binnengekomen: de ned. oorl. kotter VLINDER, stuurm. Noordzy, Texel; *Liverpool Packet*, Giacobbe, Messina; de stoomb. *Levant*, Havre; *Garland*, Douvres; *Warrior*, Dantzig, l. v. 't Vlie; *Queen*, Amos, Liverpool; *Susannah*, Darnell, Boness; *Georgiana*, Moore, Middlesbro; *Robert and Margareth*, Henry, Newcastle; *Geertruida*, Zoutman, Bergen; en uitgezeild: *Cygnet*, Johnston, Grangemouth. Terug uit zee: *Niessiena Beerta*, Boer, naar Rouaan, met schade wegens aanzeiling.

Den 23sten Aug. te Konstantinopel binnengekomen: *Christina en Catharina*, Hazewinkel, Marseille naar Galatz; *Johanna Catharina*, Kuen, dito naar Berdianski; en uitgezeild: *Hilke*, Wey, Falmouth.

HELVOET, 2 October. De Engelsche schooner *Sheraton*, kapt. Dale, van Newcastle met steenkolen naar Gothenburg, is 23 Sept. bij Doggersbank gezonken, doch het volk door stuurm. Verschoor, voerende de vischsloep *Zee en Landbouw*, gered en alhier aangebragt.

BRIDLINGTON, 30 Sept. Het schip *Herman Eduard*, kapt. Renneberg, van Archangel naar Rottardam, is alhier lek en met ingestoten boeg binnengebragt, zijnde aangezeild.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

4 *October* 1856. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	62 9/16	⅝	—
„ „	3	„	74¾	—	—
„ „	4	„	93⅞	15/16	—
Amortisatie-Syndicaat	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. „ „	4½	pct.	—		—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	„	—	—	—
„	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	„	103¼	—	—
„ „ 1828/1829	5	„	103	—	—
Certificat. „ 1831/1833	5	„	91¾	—	—
„ „ 1840	4	„	85	⅛	—
„ bij Stieglitz	4	„	84⅝	—	—
„ „ „ N.	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	„	—	—	—
Certific. van „	6	„	63⅜	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼	„	24	1/16	24
„	3	„	42½	—	—
„ Binnenl.	3	„	38⅜	7/16	—
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			5½	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
„ „ „	4	„	62½	—	—
„ Metaliek	5	„	74¾	75	74¾
„ „ N. 1849 à 1854	5	„	84⅜	9/16	—
„ „	2½	„	38¾	⅞	—
BELGIE,	2½	„	—	—	—
Rothschild,	2½	„	50¾	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	98¼	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3	„	44⅛	3/16	—
„ diffred	3	„	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	„	—	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4	„	32¾	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	21 9/16	11/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	21 1/16	3/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Oostenrijk Nat. Metall. 76 3/16 à 7/16. Brazilie geldl. 1839 £ 100 5 pc. 97¼. Venezuela obl. uitgest. 13¾. Noord-Amerika Phil. bij *Hope & C°*. 5 pc. 86 l. n°.; dito 96 h. n°. Louisiena 5 pc. 98½. Frans. Oostenr. Spoorweg *f* 135. Illinois Central 87. Rusland bij *Stieglitz* 5de ser. 94 à ⅛; 6de ser. 95⅜. Disconto 4½. — Beleening 4½. Prolongatie 4½ à 5.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

Van de buitenl. fondsen waren de oostenrijksche weder iets lager; de Venezuela's insgelijks; de russische voornamelijk de 5 pc. Stiegl. meer gevraagd; — de overige nogenoeg onveranderd.

LONDEN, 4 October. De 3 pc. gecons. resc. 93½ à ⅝. Spanje 1¼ pc. 24⅜ à ⅝. Rusland 4½ pc. 96.

DOESBORGH, 3 October. Door den kerkeraad der Hervormde gemeente alhier, is uit het bevorens gemaakte zestal het volgende drietal geformeerd, als: *H. Brouwer*, te Oud- en Roodkerk; *H. A. C. Denier van der Gon*, te Soeterwoude; *W. C. E. Koch*, te Heinenoord, en daaruit met eenparige stemmen beroepen W. C. E. KOCH, te Heinenoord.

*** ZONDAGSCHOOL.

Voor personen boven de 16 jaar oud, die niet dan gebrekkig kunnen lezen, wordt de **gelegenheid opengesteld** om des Zondag-namiddags, door kosteloos onderwijs in het Lezen, inzonderheid van den **Bijbel,** opgeleid te worden tot de kennis en betrachting van het Evangelie. Zij die hiervan wenschen gebruik te maken worden verzocht zich *binnen veertien dagen* aantemelden bij één der ondergeteekenden.

De Leden der Commissie van Orde uit
het Bestuur der Zondagschool,
F. C. HINLOPEN.
Haarlem, PH. R. HUGENHOLTZ.
5 *October* 1856. D. BRUINS.
W. VAN DER BREGGEN.
G. H. GEERLIGS.
J. H. MICHELSEN.

*** Vijf-en-twintigjarige Huwelijksvereeniging.
EMMIKHOVEN, P. H. VAN BAASBANK
den 29sten September en
1856. N. DE ROON.

*** Getrouwd:
LEIDEN, F. W. VAN EEDEN
2 October 1856. en
N. VAN WARMELO.

*** Getrouwd:
TIEL, J. A. VAN VLIET,
2 October 1856. Rijks-Ontvanger te *Buren*, en
S. J. VAN GAMEREN.

*** Getrouwd:
WILLEM FREDERIK HENDRIK LARET,
Bend. Pred. van N. W. Indie, en
CORNELIA EVA BOERS.
UTRECHT, 2 October 1856.

*** Getrouwd:
SCHIEDAM, F. C. M. GROSHANS,
2 October 1856. Rijksontvanger, en
W. J. ROLDANUS.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *CLEMENTINE* Baronnesse *VON HEYDEN*, geboren Freule *VON BöNNIGHAUSEN.*
Huis TUBBERGEN, 30 September 1856.

*** Door Gods goedheid beviel heden zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *G. J. BIJLEVELD*, geliefde Echtgenoot van W. HOEVERS.
GORREDIJK, 1 October 1856.

*** Bevallen van een' ZOON *P. M. LAZONDER*, geliefde Echtgenoot van D. L. VAN ELK.
ZUTPHEN, 1 October 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *W. C. J. TERNOOY APEL*, beviel heden van eene DOCHTER.
DEURNE, J. BREUNISSEN TROOST.
1 October 1856. Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *J. T. HEUKELMAN*, beviel heden voorspoedig, doch ontijdig van eene DOCHTER. J. W. NAKKEN.
'sGRAVENHAGE, 3 October 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER, *M. C. SOMMER*, geliefde Echtgenoot van Mr. J. L. MELCHERS.
SOMMELSDIJK, 1 October 1856.

*** Den 8sten September 1856 overleed te PELLA, (Staat *Yowa*) *Noord-Amerika*, de Wel-Ed. Heer A. E. DUDOK BOUSQUET, in den ouderdom van 53 jaren, diep betreurd door zijne Echtgenoot, Kinderen en verdere Betrekkingen.

*** ALKMAAR, 27 Sept. 1856. Heden ontsliep in den ouderdom van ruim 70 jaren, tot mijne, mijner Kinderen en Behuwd-Kinderen diepe droefheid, mijn innig geliefde Echtgenoot, de Ed.-Achtb. Heer BURCHARDUS ABBRING, Lid van den Raad dezer Stad. Ik beween den trouwhartigsten Echtgenoot. Zijne Dochter en Behuwd-Kinderen betreuren den besten Vader. Maar ook de Stad zijner woning en de gemeente des Heeren alhier, dragen rouw over zijnen dood. De eerste mist één van hare nuttigste Burgers. De laatste één van hare uitstekendste sieraden. Als *Christen* leefde hij; als Christen is hij gestorven, zacht insluimerende, als in de armen van dien Heer, die hem dierbaar was, en wiens verzoenend lijden en sterven den eenigen grond zijner hoop uitmaakte. Met de mijnen en zijn naauw aan hem verbonden Bloedverwanten, Betrekkingen en Vrienden, blijf ik zijn gemis betreuren. Maar de gedachte *hem* te hebben mogen bezitten, en de hope des wederziens mengt in onze smart eene dankbaar weemoedige vreugde. A. BLAAUBOER,
Wed. *B. Abbring.*
Deze diene ook tot bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed in den ouderdom van 82 jaren en 8 maanden, onze geliefde Moeder, Vrouwe CATHERINA MARIA VAN NAERSSEN, Weduwe den Heer *A. J. van Alphen*, diep betreurd door hare Kinderen en Klein-Kinderen. T. G. VAN ALPHEN,
DONGEN, *uit aller naam.*
28 September 1856. Eenige en algemeene kennisgeving

*** Heden overleed mijn veelgeliefde Echtgenoot, de Heer ANTONIUS LUNENBURG, in den ouderdom van ruim 78 jaren. Wed. A. LUNENBURG,
ROTTERDAM, geb. SARSFIELD.
29 September 1856.

*** Heden morgen ten 7 ure ontsliep zeer zacht en kalm, mijne geliefde Echtgenoote, MARIA ELIZABETH DE WIT, in den ouderdom van 26 jaren en 9 maanden, na voor weinige dagen van eenen dooden *Zoon* verlost te zijn, slechts 11 maanden mogt ik met haar in den gelukkigsten Echt doorbrengen. F. VERBURG.
RIJP, 29 September 1856.

*** Op den 25sten September ll., overleed te *Gorinchem*, in den ouderdom van 25 jaren, mijn geliefde Zoon WILLIM HENDRIK BREDA, Civiel-Ingenieur, werkzaam bij den Waterstaat aldaar. Wed. BREDA, *van Kelckhoven*.
OISTERWIJK, 30 September 1856.

*** Heden overleed na een langdurend lijden, mijne geliefde Echtgenoot, FANNY CLAIRE BEGUIN, in den ouderdom van 49 jaren, diep betreurd door mij en mijne Kinderen. E. VISSER.
KLEEF, den 30sten September 1856.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 64 jaren, onze geliefde Vader, WILLEM VISSERING.
ZEYST, *Uit naam der Familie*,
30 September 1856. S. VISSERING.

*** Heden overleed ten mijnen huize, in den ouderdom van 77 jaren, onze teedergeliefde Moeder- en Behuwd-Moeder, Vrouwe MARIA CATHARINA VAN OPSTALL, Weduwe den Edel-Achtb. Heer *A. J. Verkouteren*.
AMSTERDAM, *Uit aller naam*,
30 September 1856. M. J. VERKOUTEREN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na tijdig de laatste HH. Sacramenten ontvangen te hebben, mijne geliefde Echtgenoote, ENGELINA GERARDA SPRUIT, in den ouderdom van ruim 55 jaren. J. N. POORT.
AMERSFOORT, 3 October 1856.

*** **KIEZERS in het district *ALKMAAR*!**
Vereenigt uwe stemmen bij de herstemming voor een Lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland, den 7den dezer, op den Heer J. TEENGS TELTING, te *Alkmaar*.

** ANNONCE OFFICIELLE.

Commission Impériale d'Amortissement.

En vertu de l'oukase Impérial, du 26 Novembre 1855, la rente perpétuelle du sixième emprunt à cinq pour cent sera payée pour chaque semestre, du 1er Avril au 1er Juin et du 1er Octobre au 1er Décembre, par la Commission Impériale d'Amortissement à St. Pétersbourg, en douze et demi roubles argent, ou, selon le choix des porteurs de coupons, par l'entremise de Messieurs STIEGLITZ & Co. soit en vingt trois florins soixante cents de Pays-Bas, soit en vingt-six marcs dix schellings onze deniers banco de Hambourg.

En conséquence la Commission Impériale d'Amortissement porte à la connaissance des possesseurs de billets du sixième emprunt à 5 pCt., qui désireraient toucher le montant de leurs coupons en florins des Pays-Bas, ou en marcs banco de Hambourg, que, d'après les arrangements pris par l'entremise de Messieurs STIEGLITZ & Co., les payements de ces coupons auront lieu, aux termes sus-énoncés:

à Amsterdam, chez Messieurs HOPE & Co.,
et à Hambourg, chez Monsieur P. MENDELSOHN BARTHOLDY.

Toute inscription, dont on voudra toucher le payement des coupons à Amsterdam, devra y être présentée la première fois, en original, avec la feuille des coupons, chez Messieurs HOPE & Co., pour être munie, sans frais pour les possesseurs, du timbre requis, sur l'inscription et sur les coupons.

De Heeren HOPE & Co. berigten, met betrekking tot bovenstaande kennisgeving, dat de bij hen betaalbaar gestelde Coupons van 1 October 1856 door de *Associatie-Cassa* wordt voldaan.

*** Een ieder die iets verschuldigd is aan of te vorderen heeft van de Nalatenschap van den Heer B. COCK, in leven Apotheker te Coevorden, wordt verzocht daarvan betaling of opgave te doen voor 1o. November aanstaande, aan den Heer A. C. TIMAN, te Coevorden, uit de gezegde Nalatenschap wordt te KOOP aangeboden: Een HUIS en TUIN, aan de Markt te Coevorden, met de *Apotheek*, daarbij behoorende, welke sedert meer dan honderd jaren een ruim bestaan heeft opgeleverd. Brieven *franco*, aan 't bovengenoemd adres.

*** **CHRISTELIJKE NORMAAL SCHOOL TE *NIJMEGEN*.**
De Directie der Christelijke Normaalschool te Nijmegen, maakt bekend dat zij voornemens is DRIE PLAATSEN van kostelooze Kweekelingen, te vervullen. Zij zal geene andere aannemen dan Jongelieden van tusschen de 13 en 15 jaren oud, gezond en behoorlijk ontwikkeld van Ligchaam, uit Christelijk gezinde Huisgezinnen, en wier Ouders of Voogden kunnen instaan voor de betaling der kosten van kleeding en verschoten, die voor hunne rekening blijven. De voorwaarden zijn op *franco* aanvraag gratis te verkrijgen bij den Boekhandelaar C. TEN HOET, te Nijmegen. Belanghebbenden worden verzocht zich voor primo November eerstkomende bij *franco* Brieven, voor de Directie bij den ondergeteekende te adresseren.
Nijmegen, Namens de Directie,
25 *September* 1856. J. A. STOOP.

*** S. DE VRIES, te Burgerbrug, in de Zijpe, vraagt een ONDERMEESTER, geschikt voor School- en Kerkedienst. Behalve de gewone verpleging, de Wasch niet mede gerekend, is het Salaris *f* 125. Brieven *franco*.

*** **ATTENTIE.**
Men vraagt aan een bloeijend Instituut met November of December 1856: TWEE SECONDANTEN, P. G., een' hoofdzakelijk voor de Wiskunde en een' vooral voor de Nieuwe Talen. Het Salaris, behalve de gewone verpleging, is *f* 300 voor ieder.
Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder Letters O. X., bij de Wed. BORLEFFS en TEN HAVE, Boekhandelaars te Amsterdam.

*** Aan het Kantoor der Directe Belastingen te Arnhem wordt gevraagd, om te kunnen Ageren als EERSTE KLERK, een ongehuwd Persoon van middelbaren leeftijd.
Zij, die van hunne bekwaamheid en wat verder tot die Betrekking vereischt wordt, goede en volledige bewijzen kunnen produceren, worden verzocht, zich daartoe in *persoon*, of met *vrachtvrije* Brieven aan het Kantoor hierboven genoemd te adresseren.
Arnhem, 1 *October* 1856.

*** Een JONGELING, 20 jaren oud, van de Prot. Godsdienst, eenige jaren op een administratief Kantoor werkzaam geweest, van goede getuigschriften voorzien, wenschte zoo spoedig mogelijk op een *Kantoor* of in een *Winkel* geplaatst te worden, op verdiensten zal hij vooreerst minder, dan op eene goede behandeling zien. *Franco* Brieven, onder Letter B., bij den Heer G. J. THIEME, te Arnhem.

*** Een JONG MENSCH, ruim 20 jaren oud, H. G., bezitter van den 3den Rang, met admissie voor 't Fransch, in staat de beginselen van 't Duitsch en Engelsch, alsmede die der Wiskunde te Onderwijzen, en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne aan eene welingerigte School verplaatst.
Gelegenheid tot verdere oefening en eene goede behandeling zullen meer in aanmerking komen dan een ruim Salaris. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder Letter M., bij den Boekhandelaar A. E. C. VAN SOMEREN, te Zutphen.

*** IEMAND van den 4den Rang, P. G., oud 18 jaren in staat de Fransche Taal te onderwijzen, zag zich gaarne verplaatst. Adres *franco*, onder Letter J., bij den Boekhandelaar W. STOKHUIJZEN, te Gorinchem.

*** Een GRUTTERS-KNECHT, wenschte gaarne tegen primo November e. k. geplaatst te worden. Adres J. DE HAAN, Boekhandelaar te Krommenie.

*** Een gehuwd Persoon, 35 jaren oud, volkomen ervaren in verschillende takken van Landbouw, biedt zich aan als OPZIGTER eener Boerderij, bij voorkeur gelegen in de Haarlemmermeer of ergens anders in Holland. Opgave der Gronden, Salaris en verdere voorwaarden *franco*, Letters P. L., bij J. F. V. BEHRNS, Boekverkooper te Harlingen.

*** Door bijzondere omstandigheden wenscht een' der Deelgenooten in eene Administrative Zaak, zijne BETREKKING over te dragen, en wel aan iemand van de Protestantsche Godsdienst en bezitter van eenig beduidend fortuin, tegen uitkeering in termijnen eener somma van omstreeks *f* 20,000 à *f* 25,000.
Men adressere zich met *franco* Brieven, onder de Lett. T. S., bij den Boekhandelaar C. VAN DER POST JR., te Utrecht.

*** Eene Jufvrouw van goeden huize, P. G., examen afgelegd hebbende in de Hollandsche, Fransche en Engelsche Talen, en in staat onderrigt te geven in het Teekenen en in alle Vrouwelijke Handwerken, verlangt zich geplaatst te zien als GOUVERNANTE of SECONDANTE, ook is zij niet ongenegen eene familie naar de Indiën te vergezellen. Adres, onder de Letters J. A., bij GEBR. MULLER, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch. Brieven *franco*.

*** Eene Jufvrouw van fatsoenlijke Familie, P. G., 20 jaren oud, geëxamineerd in de Holl., Fr., Hoogd. en Eng. Talen, Aardrijksk., Algem. en Vaderl. Geschiedenis, en bedreven in het Rekenen en Vrouwelijke Handwerken, zag zich gaarne geplaatst als GOUVERNANTE of SECONDANTE. Adres, *franco*, Letters A. Q., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

*** Eene JUFVROUW, van fatsoenlijke Familie, P. G., 31 jaren oud, wenschte gaarne tegen November of later zich geplaatst te zien, tot gezelschap eener Dame, tot assistentie eener Huishouding, of tot waarneming van het Huishouden van een Weduwnaar. Brieven *franco*, onder Letters M. C., bij den Boekhandelaar A. VAN BEVERWIJK, te Kampen.

*** Tegen 1 Nov. e. k. verlangt men: Eene TWEEDE MEID, van de P. G., van goede getuigschriften voorzien en bekwaam in het Naaijen, Stoppen, Mazen en Strijken. Adres met *franco* Brieven, geteekend L., bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRÉ, te Utrecht.

*** In de nabijheid van 's Gravenhage, wordt verlangd: EENE LINNENMEID. Adres, Letters A. B., bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUYZEN, te 's Gravenhage.

*** Wordt gevraagd: Eene MINNE, P. G., van goede getuigschriften voorzien. Adres *franco* Brieven, onder Letter P., bij Docter VAN DER LEEUW, te Amersfoort.

*** *On demande aussitôt que prossible un PRÉCEPTEUR externe de la religion protestante, possedant les capacités requises pour soigner l'éducation de quelques jeunes garçons. 's Adresser par lettres affranchies sous les initiales L. P. à la libraire de Veuve J. ELLERMAN Beurssteeg, Amsterdam.*

*** *On demande pour une DAME, demeurant à la Haye, une femme de chambre de bonne conduite, s'entendant à tout ce qui a rapport à son état, surtout sachant bien coiffer. Elle devra pouvoir produire de certificats satisfaisants. 's Adresser par lettres affranchies sous les initiales Z. X. aux libraires VAN HOOGSTATEN ET FILS à la Haye.*

*** **HOLL. IJZ. SPOORWEG MAATSCHAPPIJ.**
De Raad van Administratie der H. IJ. S. M., is voornemens om op Vrijdag den 31sten October 1856, des middags ten 12 ure, aan het Hoofdkantoor (Rokin) te Amsterdam Aantebesteden, de leverantie van HOUTMATERIALEN, benoodigd voor den Spoorweg.
Bestekken zijn van af 6 October verkrijgbaar aan de Stations, het Hoofdkantoor en het Bureaux van den Ingenieur te Haarlem.

*** De ondergeteekende heeft zich alhier; in de Damstraat over Teyler gevestigd, als
CHIRURGIJN EN VROEDMEESTER.
Haarlem, T. C. WINKLER,
den 3den *October* 1856.

*** **HAARLEMMERMEER-POLDER.**
Dijkgraaf en Heemraden van den HAARLEMMERMEER-POLDER noodigen, ingevolge het beslotene door de Vergadering van Hoofdingelanden, de Ingelanden die Dijkgronden gelegen vóór hunne Perceelen in dien Polder in huur zouden begeeren, uit, daarvan schriftelijk te doen blijken, met opgave van de hoegrootheid der door hen verlangde Gronden, in welk geval aan hen de voorkeur zal worden gegeven, volgens de vastgestelde voorwaarden.
Wanneer binnen 14 dagen na deze kennisgeving bij Dijkgraaf en Heemraden geen verzoek is ingekomen, zal over bedoelde Gronden op andere wijze worden beschikt.
Haarlem, den 3den *October* 1856.
Dijkgraaf en Heemraden voornoemd,
J. L. V. D. BURCH, Voorzitter.
E. W. VAN BREDERODE, Secretaris.

HARDDRAVERIJ.

Te Alkmaar, om een **Zilveren TABAKSPOT en KOMFOOR tot prijs, en een Zilveren SCHRIJFGARNITUUR tot premie,** welke finaal zullen vereerd worden, op Woensdag den 8sten October 1856, des voormiddags ten 11 ure, Heeren liefhebbers worden uitgenoodigd hunne Paarden te *tien* ure op Stal ter keuring aan te bieden, ten Huize van W. TIESING, in de *Nachtegaal* buiten de *Geesterpoort* aldaar.

*** *Extra Wit Fransch vensterglas* uit de Fabriek van de Heeren GOBBE HOGT EN CIE te Aniche, Depart. van het Noorden, Frankrijk, uitsluitent voor Nederland moeten Brieven en bestellingen gerigt worden aan J. J. VAN COEVERDEN, Administerend Vennoot der firma STEFFEN en CIE, Handelaren in VENSTERGLAS enz. en Fabrikanten te 's Gravenhage.
Op grond van de bestaande overeenkomst, zal door de Heeren GOBBE, HOGT EN CIE aan geen aanvraag regtstreeks aan hen gerigt, worden gevolg gegeven.

*** **HOLLANDSCHE & FRANSCHE**
LEESBIBLIOTHEEK.
De Boekhandelaar J. GERRITSEN, Gr. Houtstraat, zijne BIBLIOTHEEK, weder met een aantal Werken van Smaak vermeerderd hebbende, beveelt dezelve bij het naderend Lees-saizoen bij vernieuwing aan.
Abonnement pr. 3 maanden *f* 1. Aparte Deelen voor 8 dagen, 5 cents. } Complete Catalogus, 10 cents.

*** **FINALE UITVERKOOP.**
De ondergeteekende heeft, door zijnen voortdurenden ziekelijken toestand genoodzaakt, besloten om zijnen WINKEL in MANUFACTUREN op te heffen en zal daartoe de vele voorhanden zijnde goederen, waarbij eene partij *beste Monton Dekens, Baaijen, Flanelle, Linnens, ook* 8/4 *Vlaamsch Gordijn Linnen enz.* tegen Fabrieksprijs à contant uitverkoopen. C. VAN ABS JHz.
Haarlem, Firma Wed. *J. H. van Abs en Zoon.*
30 *Augustus* 1856.

f 50,000.

BIJ S. J. FRANK, Smedestraat te Haarlem.
is op heden in de thans trekkende 5de Klasse, 8ste Lijst, der 230ste Staats-Loterij getrokken, het geheele Lot van de kapitale Prijs van
f 50,000 op No. 14145.
onder de Handteekening van den Heer C. D. HUËT.

HET MAGAZIJN VAN H. C. STEUP, te Amsterdam,
is voorzien van eene nieuwe keuze **PIANINO'S**, uit de eerste Fabrieken, en van goed geconserveerde **HUURSTUKKEN**, waaronder Engelsche PIANO'S, welke ook tot billijke prijzen in KOOP verkrijgbaar zijn.

J. HEYNEN, Gezigtkundige te 's Hage, zal van af Maandag 6 tot Vrijdag 10 dezer, te Haarlem, in het Hôtel *de Leeuwrik*, van de Wed. *Quinterne*, te spreken zijn met hetzelfde doel zoo als bekend is, hulp en goede raadgevingen aan diegenen welke waarde en belang stellen in het behoud des Gezigts. Vele zijn er, nu het te laat is, die hunne dwaling en onverschilligheid beseffen en te vergeefsch hulp zoeken, bij helder daglicht als in den avondschemer ronddwalen, dat alleen ontstaan is door het misbruik der ondoelmatige schadelijke Brillen, dewelke in vele Winkels en van rondloopers verkrijgbaar zijn, die dan ook het schadelijke daarvan niet weten nog kunnen beseffen, welke gevolgen daarvan voorkomen, vroeg of laat.
Het Wel-Edel Achtbaar Bestuur over de oude lieden in de Gestichten zijn wel overtuigd, dat bovengemelde de benoodigde zorg wel heeft betoond aan vele duizenden oude verpleegde Lieden in onderscheidene Gestichten, met hun van doelmatige Brillen te voorzien, om zoo veel mogelijk hun Gezigt te bewaren, en hoopt met dat zelfde oogmerk te mogen en kunnen voortgaan.
Bovengemelde zend niemand met Brillen aan de Huizen rond, al is het ook met vertoon van Naamkaarten, het is bedrog.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY,
een overheerlijk middel voor open beenen. *P..... M...*, te Alblasserdam, had voor zes jaren het ongeluk een been te breken, hetzelve werd niet goed gezet, en niet goed behandeld, waardoor een open wond ontstond, en in weerwil van eene langdurige genees- en heelkundige behandeling, kon hij niet herstellen, en men vreesde dat hij le-

venslang zoude kreupel blijven. Vier maanden geleden begon hij de *Zalf* en *Pillen* van *Holloway* te gebruiken, welke spoedig zijnen toestand verbeterde en ruim twee maanden later, was hij, tot verbazing van een ieder hersteld.

Zijn op *franco* aanvragen, à contant te bekomen bij *J. M. van Renesse*, te 's Hage; bij *H. J. Giltay*, te Dordrecht; *J. Schoon*, te Alkmaar; *B. Adama*, te Amsterdam; en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôt-houder, te 's Hertogenbosch; alsmede in *Holloway's* Etablissementen te Londen, 244. Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0,80. *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50 *f* 20,50.
Potjes Zalf à „ 0,80, „ 1,85, „ 3,00, „ 7,05. „ 13,85 „ 20,25.

*** Een BUITEN te HUUR, gelegen in de Betuwe, zeer nabij het Wielsche Veer over Amerongen en den grooten weg van Tiel naar het Station Maarsbergen, met een logeabel en vrolijk gesituëerd Huis van 5 Kamers, waaronder eene ruime Zaal, met Koetshuis, waarbij nog 2 Kamers, Stalling en verschillende Bergplaatsen, met zeer vruchtbaren Moestuin, vele fijne Vruchtboomen en Wandelboschjes, twee Boomgaarden waarvan Vruchten en Grasgewas komen ten voordeele des Huurders. Te aanvaarden 1°. November 1856 en te bevragen bij den Heer A. VERBRUGH, te Eck en Wiel.

*** **TE HUUR OF TE KOOP:**
Door sterfgeval met 1°. Mei, e. k.: Een voor 4 jaren geheel nieuw gebouwd HEEREN-HUIS, geschikt voor *Zomer- en Winter-Verblijf*, bevattende 9 Kamers, bijna alle geplafonneerd en behangen, Keuken, Mangelkamer, Stal en Koetshuis, Wel- en Regenwater, enz. Te bevragen bij W. LENSINK, Mr. Timmerman, te Arnhem, (Weezenstraat), Brieven *franco*.

*** Men vraagt te HUUR of te KOOP, tegen 1°. Nov.: Een BUITENTJE; verzoeke opgaaf van grootte en ligging, localiteit en naasten prijs met *franco* Brieven, onder Lett. M., aan het Bureau der Utrechtsche Courant.

*** In Gelderland, Overijssel of de Graafschappen, wordt te HUUR of te KOOP gevraagd: Een BUITENVERBLIJF, geschikt voor *Zomer en Winter*, vrij van overstrooming. Verzoeke opgaaf van Huur of Koopprijs, onder Lett. A., bij de Boekverkoopers SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam. Brieven *franco*.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**
Een net sterk HUIS, bestaande in drie Beneden- en twee Bovenkamers, Keuken met Regen- en Pompwater, enz., staande op het vrolijkste gedeelte van de St. Jansstraat te Haarlem. Te bevragen bij H. C. CLAUSING, Mr. Timmerman op den Burgwal aldaar.

*** Men biedt te KOOP aan, voor eenen zeer billijken prijs: Een Gegoten IJzeren MOLENAS. Adres *franco* Brieven, Lett. E., Bureau Utrechtsche Courant.

*** **TE KOOP:**
Eene gebruikte VIGELANTE, voor vier Personen, met wit Laken bekleed, voor een en twee Paarden, goed geconserveerd. Adres Brieven *franco*, onder Letts. B. O., Bureau Utrechtsche Courant.

*** **STANDPLAATS**
VOOR EEN' MED. DOCTOR.
Op een welvarend Dorp in de Provincie Noord-Holland, van waar „*om redenen buiten de Praktijk gelegen*," de zich aldaar vroeger gevestigd hebbende Doctor, sedert korten tijd is vertrokken, biedt zich zoo wel om het goede vooruitzigt in de Praktijk, als om de door vele Ingezetenen erkende behoefte aan een Med. Doctor, eene schoone gelegenheid aan ter vestiging met goed succes.

Reflecterenden, kunnen zich ter verkrijging van de meest soliede informatiën, *mits met franco Brieven*, vervoegen, onder de Letters A. M. Z., bij den Boekhandelaar J. C. LOMAN, Jr., Kalverstraat, te Amsterdam.

*** **ADMINISTRATIE der DOMEINEN**
VERKOOP van DOMEINGOEDEREN.
Op Donderdag den 16den October 1856, des middags ten 12 ure ten Huize van *L. J. de Wit*, Logementhouder aan de lage zijde te Aarlanderveen, zal door den Ontvanger der Domeinen worden overgegaan tot den Openbare Verkoop, bij opbod en afslag, in eene zitting van het onder de Gemeente Ter-Aar gelegen in 1855 drooggemaakte HOEF- en SCHOUTENPOLDERTJE, ter grootte van omtrent 7 Bunders.

De Condition van Verkoop liggen ter lezing ten Raadhuize te Aarlanderveen en te Ter-Aar, ten Kantore van den Ontvanger der Registratie te Alphen, en van den Notaris J. A. VAN DER LEE te Aarlanderveen, alsmede bij den ondergeteekende Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage. H. COLLOT D'ESCURY.

*** De Notaris P. H. P. VAN MARLE, zal, op Vrijdag den 17den October 1856, des namiddags om drie ure, ten huize van *W. Jordan*, aan den Straatweg te Steenwijkerwold, namens den Heer C. LEEMBRUGGEN, publiek VERHUREN, voor den tijd van **tien** achtereenvolgende jaren:

Eene BOERENPLAATS, gelegen onder de Gemeente Steenwijkerwold, in de nabijheid van den Straatweg, aan de Vriesche Grenzen, *DE OOSTRONDE BLESSE* genaamd, bestaande WOONHUIS, waarin twee Kamers, Slaapkamer en Keuken; voorts ruime STALLING voor Vee en Berging voor Hooi en Stroo; verders 40 Bunders WEI-, BOUW- en BOSCHGRONDEN, (als zijnde deze laatste mede onder de Verhuring begrepen); voorts nog 20 Bunders HEIDEGRONDEN, zeer geschikt voor Cultuur, alles in gebruik geweest bij den Heer *Pické*, terwijl de noodige informatien zijn te bekomen bij den Heer JONGKINDT CONINK, op de Westronde Blesse, alsmede bij bovengenoemden Notaris.

*** **BOEKVERKOOPING TE DEVENTER.**
De Boekhandelaar J. BRINKGREVE, zal op Maandag 13 October en volgende dagen, ten zijnen huize verkoopen: Twee kleine, doch zeer belangrijke Verzamelingen BOEKEN, waaronder veel gezochte Werken, alsmede eene collectie PLATEN, TEEKENINGEN, ENZ

De Catalogus is op *franco* aanvraag verkrijgbaar.

*** Door W. H. KIRBERGER te Amsterdam wordt heden uitgegeven.

JULAMERK EN DE NESTORIANEN.

Een verhaal van Mrs. J. B. WEBB, schrijfster van **NAOMI**, uit het Engelsch door HENRIETTE 2 Dln gr. 8°. met vignet Prijs *f* 4,80.

GESCHENKEN BIJ HET AFLEGGEN VAN BELIJDENIS.

1. **STICHTELIJKE UREN**, door Nicolaas Beets,
4 Deelen, 2de druk, elk Deel gebonden *f* 2,90, ingenaaid *f* 2,60.

2. **HET WARE CHRISTENDOM VERGELEKEN MET DE HEERSCHENDE DENKWIJZE VAN ZIJNE UITWENDIGE BELIJDERS,**
uit het Engelsch van **W. WILBERFORCE**, en versierd met het *Portret* van den Auteur; 3de Druk, uitgegeven door J. J. VAN TOORENENBERGEN, Predikant te *Vlissingen*. Prijs *f* 1,80, en in linnen *f* 2,20. (De oude, onoogelijke druk kostte *de helft meer.*

3. **OPWEKKING TOT VROEGTIJDIGE GODSVRUCHT,**
naar het Engelsch van **J. G. PIKE**, door de Schrijfster van *Te Laat*, in linnen *f* 1,60.

*** Bij C. W. OVERBEEKE, te Neuzen, is, voor rekening van den schrijver, gedrukt en te bekomen een werkje getiteld:

De BELANGEN eener Gemeente gebragt voor een Klassikaal en Provinciaal Kerkbestuur, of de UITSPRAKEN van beide Kerkbesturen getoetst aan de Wet, de Waarheid en het Regt; — 112 bladz. gr. 8°. Prijs 80 Cent.

Mede verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaars *K. de Lozanne*, te Hulst; *J. J. van Spanje*, te Axel; *Gezusters Jansen*, te Sluis; *A. J. Brouswijk*, te Schoondijke; *van Benthem en Jutting*, te Middelburg; *Z. de Buisonjé*, te Vlissingen; *F. Kleeuwens en Zoon*, te Goes; *S. Ochtman, Jz.*, te Zierikzee.

*** Op heden verschijnt bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*:

Een vierde, goedkoope Druk,
VAN

DE OUDEJAARS-AVOND.

ERNSTIGE LEKTUUR
VOOR DE LAATSTE DAGEN DES JAARS.
DOOR
C. E. VAN KOETSVELD.

Met een zeer fraai Vignet in Staal. Prijs ***f* 1,60.**
Gebonden in Linnen Band met Stempels ***f* 1,90.**

De Uitgever meent aan een algemeen uitgedrukten wensch te hebben gehoor gegeven, door van dit met roem bekende Werkje, een min kostbare uitgave, in bevalliger formaat in het licht te geven.

In weinige jaren werden *drie* aanzienlijke oplagen uitverkocht.

In bovenstaand formaat verscheen vroeger bij denzelfden Uitgever:

I. **SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE MASTLAND.**
Ernst en Luim uit het leven van een Dorpsleeraar; *vijfde Druk*, met Vign. *f* 1,60, Gebonden *f* 1,90.
II. **SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL**, *tweede Druk*, met Vign. *f* 1,70, Gebonden *f* 2,—.
III. **HET MENSCHELIJK LEVEN** in drie woorden, met Vignet *f* 1,60, Gebonden . . *f* 2,—.

HOOGDUITSCHE TAAL.

Door de Boekhandelaren **DE ERVEN DOORMAN** te *'s Gravenhage*, wordt heden, a 80 Cents, uitgegeven:

GRONDBEGINSELEN DER HOOGDUITSCHE TAAL, op eene nieuwe en beknopte wijze naar den geest der Taal voorgedragen,
MET OPSTELLEN TER TOEPASSING,
door H. W. MüLLER,
Onderwijzer in vreemde Talen, te 's Gravenhage.

*** Bij den Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, ziet op HEDEN het licht:

LICHTSTRALEN OP HET GEBIED DER CHRISTELIJKE GELOOFSLEER. XVI Voorlezingen door Dr. ***A. W. VAN CAMPEN***, Pred. te Opperdoes. Prijs . . . . *f* 1,80.

„Mijne Voorlezingen betreffen onderwerpen, die geenszins van belang ontbloot zijn, en waaromtrent nog al verschil van meening onder de belijders van Christus bestaat. Zonder terughouding heb ik er rond en open mijn gevoelen over uitgesproken, gelijk ik nimmer gewoon ben, om hetgeen ik voor waarheid houd, te bedekken of te bemantelen. En al heb ik dan ook meermalen ondervonden, dat die openhartigheid mij ten kwade werd geduid, en al zie ik ook nu weder vooruit, dat zij mij welligt minder aangename vruchten zal opleveren, zoo kon ik mij toch door zulke kleingeestige berekeningen niet laten afschrikken, om mijne in mijn oog goede gewoonte ontrouw te worden" enz.

(Uit de voorrede van den Schrijver).

KATECHETIEK OF THEORIE VAN HET GODSDIENSTIG ONDERWIJS. Handboek voor de Protestantsche Kerk in Nederland; door **Dr. *E. MOLL***, Pred. te Goes. Vrij gevolgd naar het Hoogd. van C. PALMER. Eerste Deel. Prijs *f* 3,30. NB. Het tweede en laatste deel is ter perse.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, verschijnt heden:

De ACHTSTE AFLEVERING van de

KOMPLEETE DICHTWERKEN

VAN

BILDERDIJK.

Bevattende: *Dramatische Poëzy.* — Edipus, Koning van Thebe. — Deukalion en Pyrrha. — De dood van Edipus.

Elke Aflevering kost 90 Cents.

*** A. VAN DER MAST, te Gorinchem, verzond:

BOUWKUNDIGE ALMANAK

VOOR HET JAAR 1857,

of onmisbaar Zakboek voor *Ingenieurs*, *Aannemers*, *Architecten*, *Timmerlieden*, *Meubelmakers*, *Metselaars*, *Steenhouwers*, *Smids*, *Schilders enz.*, en allen die eenigzins met de Bouwkunde in betrekking staan, door **P. D. SCHEFFELAAR**, *Fortificatie-Opzigter.*

In klein 8°. gebonden in moré *en portefeuille. Achtste Jaargang.* . . . . *f* 1,00

*** I. J. MALGA, te Nykerk, heeft aan de Inteekenaren verzonden:

VERZAMELING VAN EENIGE

OEFENINGEN

behelzende uitgelezene VERHANDELINGEN voornamelijk op Avondmaalstijden en Bededagen, door

Mr. JUSTUS VERMEER.

Prijs in Afl. . . . . *f* 3,60.
„ in half lederen band . . . . „ 4,40.

De Inteekening aan het hoofd waarvan onzen geliefden **KONING** staat ingeschreven en welke van algemeene belangstelling getuigt, staat *alsnog* open.

Tevens is op heden door hem eene Inteekening geopend op: **DE LEERE DER WAARHEID DIE NAAR DE GODZALIGHEID IS**, voorgesteld, bevestigd en toegepast in *LXXXV Oefeningen* over den HEIDELBERGSCHEN KATECHISMUS, door **Mr. JUSTUS VERMEER**, waarvan de eerste Aflevering, benevens berigt van Inteekening, alom verzonden of op aanvraag te bekomen is.

BEKROONDE

KINDERPRENTEN

ZWART EN GEKLEURD.

Voor *f* 4 de vijf honderd stuks.

De Kinderprenten bekroond door de Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, worden op nieuw in de aandacht aanbevolen van Onderwijzers en Ouders, die belang stellen in de bevordering van goeden smaak en goede zeden.

*** A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, heeft uitgegeven:

LAATSTE TOONEELEN
UIT HET LEVEN VAN

Geloovigen en Ongeloovigen.

NAAR HET ENGELSCH VAN

ERSKINE NEALE,
VRIJ BEWERKT DOOR
ELIZABETH JOHANNA HASEBROEK.
Nieuwe Uitgave.

Prijs . . . . *f* 3,20.

*** Van eenen zeer geachten correspondent ontvingen wij dezer dagen, bij het geven eener bestelling op **BARTHELEMY'S ARCANUM**, den raad, dit middel als voorbehoedmiddel tegen den thans heerschenden typhus (zenuw- en zinkingkoorts) te adverteren — „Ik ben van oordeel dat dit Arcanum daarvoor uitmuntend is," — zegt ZEd. Inderdaad werkt het snel en krachtig op de zuivering van het ligchaam en heeft daarbij eenen zeer weldadigen invloed op het gestel; wie er zich ooit van bediend heeft zal dit gaarne getuigen. Het is genoegzaam bekend, welke wonderen het voor eenige jaren bij de cholera-lijders in Rijn-Pruissen deed. Officiële documenten van Burgemeesters en Consuls, honderde van attesten, petitien en deputatien aan den Koning van Pruissen, ten gunste van BARTHELEMY'S ARCANUM gaven het in dien tijd eene wereldvermaardheid, en geneesheeren namen het van Duitschland mede of ontboden het voor vreemde gewesten, waar gele koorts en andere hevige ziekten heerschten (*). Het is sedert bij velen een huismiddel geworden en het doet voortreffelijke diensten. Als zuiveringsmiddel wordt het ingenomen en ook als lavement gebruikt. Hoe vreesselijk ook de namen zijn der ziekten die het zoo gelukkig geneest, is het toch eene onschadelijke Kruiden-Artsenij die men zonder ongerustheid ten allen tijde gebruiken kan. Wil men zich van de waarde van het middel overtuigen, dan vrage men in de **DEPOTS VAN HET VERKOOPHUIS** naar BARTHELEMY'S BROCHURE. — De Flacon van dit Kruiden-Extract kost *f* 4,80, het is niet aan bederf onderhevig en blijft jaren lang goed.

(*) *Wij bevelen het in het bijzonder der aandacht van Heeren Scheeps-Doctoren en Zeevarenden aan.* (10/6 56.)

LOSSE BLADEN

uit de Krijgshaftige Loopbaan van een

METALEN KRUIS-RIDDER.

Janus van Driel,

bijeenverzameld door JUNIUS, Geïllustreerd te vinden in het

HUMORISTISCH ALBUM.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.